

DE FRIESE GALERIJ

Gertjan Scholte-Albers -
 Abelstok

Contrastrijke landschappen

Galerie Lyts in Woudsend heeft met de kunstenaars Gertjan Scholte-Albers en Sita Geerling een boeiend duo in huis gehaald. Een-zelfde thema – het land-schap – maar een heel ande-re verwerking ervan. Ze vul-len elkaar prachtig aan.

Dirk van Ginkel

De galerie van kunstverzamelaar Tjeerd Meijer in Woudsend werd vorig jaar geopend met een solo-expositie van kunstenaar Ilse Brul. Het was tot nu niet alleen de eerste, maar ook de enige tentoonstelling. Galerie Lyts is name-lijk alleen geopend tijdens de zomermaan-den. Ditmaal presenteert Meijer een duo-expositie met werk van Sita Geerling (Nij Beets, 1962) en Gertjan Scholte-Albers (Valthermond, 1971). Achterin de galerie zijn de kunstenaars bezig hun werk op te hangen. Dat Meijer juist deze twee kunstenaars pre-senteert, is een vondst. Geerling en Scholte-Albers benaderen hun onderwerp – het land-schap – elk op geheel andere wijze. Dat levert een interessante kijkervaring op.

Geerling en Scholte-Albers schilderen allebei in de open lucht, werken beiden op doek met olieverf en maken hun werken altijd in een enkele sessie. Tot zover de over-eenkomsten. Maar Geerling zoekt voor haar werk de weidsheid van landschap en wolken-lucht, terwijl Scholte-Albers het liefst de bosjes induikt en juist de intimiteit van de natuur zoekt. Kun je bij Geerling kilometers ver uitkijken over het lege Friese land, Schol-te-Albers neemt je mee naar de boomrijke beschutting van enkele kleine plukjes wilder-nis in Groningen. Zijn wereld is bomvol kleuren en vormen, Geerling lijkt steeds minder van beide nodig te hebben.

FRIESE TRADITIE
 Geerling werkt in een duidelijk Friese tradi-tie. Tijdens haar studietijd aan Academie Minerva schreef ze een scriptie over Yn 'e Line, een groepje Friese expressionisten voor wie het landschap een belangrijk onderwerp was. Je zou kunnen zeggen dat ze daarmee het domein afbakende waarbinnen ze zelf werkzaam wilde zijn. Een tegendraadse keu-

ze, want het landschapschilderen werd in die tijd, begin jaren negentig, op de academie als ietwat oubollig en ouderwets gezien.

Op de expositie hangt *Hennaard*, een werk van zo'n vijftien jaar geleden: een landschap dat al in een fijne, grove en spontane toets is geschilderd maar dat toch raakt aan een Yn 'e Line-achtige figuratie. Er zijn nog diverse boerderijtjes en boomgroepjes te onderschei-den. In het latere werk zijn die verdwenen. „Ik word steeds brutaler in het weglaten”, zegt Geerling. „Op zeker moment merkte ik dat die boerderijtjes me steeds minder inte-resseerden. Die konden dus weg. Ook laat ik steeds meer stukken van het doek onbeschil-

derd. Ik denk er niet echt over na, het gaat gewoon zo.”

Bij Geerling is het schilderen van een landschap steeds minder een doel. Ze bereikt al werkend een kantelpunt waarop de omge-ving er nauwelijks meer toe doet en het schilderen zelf alle aandacht vraagt. De verf is belangrijker geworden dan de realiteit.

RESPECT
 Van abstractie is bij Scholte-Albers geen sprake. „Ik heb enorm veel respect voor het landschap. Ik voel een diepe verwondering bij alles wat er te zien en te ontdekken valt. En daar getuigt mijn werk van. De natuur doet wat met me en dat moet er gewoon uit via het schilderen.”

Het werk van Scholte-Albers wordt geken-merkt door een diepe gloed. Alsof het straalt van binnenuit. Dat komt doordat hij altijd begint met een fluorescerende laag. Daar schildert hij op verschillende manieren over-heen: dun en transparant, als ware het een aquarel, en dik en grof. Hij gebruikt zijn vingers, spatels, verschillende soorten kwas-ten. „De een spat lekker, de ander strijkt beter. Het gaat er nogal ruig aan toe, want veel tijd heb je niet als je buiten werkt.” Door die gecombineerde werkwijzen krijgt een schilderij van hem een eigen dynamiek. Dat kun je goed zien aan *Klauw*, het schilderij waarin berenklauwen nadrukkelijk figureren.

Dat eigene wordt versterkt door het opval-lende kleurgebruik. Scholte-Albers wil voort-bouwen op de kleurexperimenten van de Duitse expressionisten en een stap verder gaan dan waar zij honderd jaar geleden zijn opgehouden. Schilderden zij hun paarden soms blauw en hun huizen geel, Scholte-Albers bedacht een theorie waarin kleuren systematisch vervangen werden door ande-re: rood door blauw, groen door rose enz. Hoewel hij dit intens particuliere kleurge-bruik inmiddels combineert met kleuren die hij in werkelijkheid waarneemt, is zijn palet nog steeds uitzonderlijk en onderscheidend.

DUN DAN WEL DIK
 Scholte-Albers heeft zich ook sterk toegelegd op dieptewerking. Op een ouder werk uit 2003, *Abelstok*, kun je goed zien hoe hij daar nog mee worstelt. Doordat alle verf dik is opgebracht, blijft het beoogde effect uit. Later leerde hij dat wel te bereiken door te variëren in het dun dan wel dik opbrengen van de verf. „Kijk naar het schilderij *Aller-sma*. Je wordt er nu helemaal ingezogen. Diepte vind ik fascinerend.”

Wie maar één expositie per jaar maakt, kan beter goed voor de dag komen. Lyts maakt met haar tweede een sterk statement. Hopelijk voert zij haar frequentie eens op.

Van boven naar beneden:
 Sita Geerling - *Noordpolderzijl*;
 Sita Geerling - *Hennaard*;
 Gertjan Scholte-Albers - *Klauw*

Woudsend – Galerie Lyts
 Midstrjitte 63
 za/zo 13-17 u, t/m 1 sept
 www.galerielyts.nl
 scholte-albers.nl
 www.sitageerling.nl